

POSTANOWIENIE

Dnia 23 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba

w sprawie **A. M.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 23 kwietnia 2015 r.,

zażalenia skazanego na zarządzenie Zastępcy Przewodniczącego IV Wydziału
Karnego Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 4 lutego 2015 r., sygn. akt II AKo [...]

o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania,

na podstawie art. 437 § 1 kpk

p o s t a n o w i ł:

**uchylić zaskarżone zarządzenie i sprawę przekazać do
ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w [...]**

UZASADNIENIE

Zażalenie zasługiwało na uwzględnienie.

Bezsprzecznie ma rację Zastępca Przewodniczącego IV Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w [...] stwierdzając, że zgodnie z dyspozycją art. 545§2 k.p.k. wniosek o wznowienie postępowania, jeżeli nie pochodzi od prokuratora, powinna być sporządzony i podpisany przez adwokata. Niewątpliwie też wniosek złożony w niniejszej sprawie skazany sporządził osobiście i pomimo wezwania, nie uzupełnił w terminie braku formalnego tego pisma, poprzez sporządzenie go i podpisanie przez adwokata.

Ma jednak również rację skarżący wskazując w swym zażaleniu, że bezpośredniej przyczyny zaistnienia opisaney powyżej sytuacji upatrywać należy w zarządzeniu z dnia 22 października 2014r. o odmowie wyznaczenia skazanemu

adwokata z urzędu dla potrzeb postępowania wznowieniowego. Wnioskodawca zaskarżył tę decyzję, kwestia ta była nawet przedmiotem postępowania przed Sądem Najwyższym. Jak wskazano wówczas, pozostawiając zażalenie bez rozpoznania, niemożność zaskarżenia odmownych decyzji sądu odwoławczego nie wyklucza definitywnie możliwości kwestionowania przez stronę prawidłowości decyzji podjętej w tym przedmiocie. Wynika ona z art. 447§3 k.p.k., który należy rozumieć, jako upoważnienie do podniesienia w zażaleniu składanym na zarządzenie o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania tych zarzutów, które nie mogły stanowić przedmiotu odrębnego zażalenia. Na konieczność poddania kontroli instancyjnej decyzji o odmowie ustanowienia obrońcy z urzędu wskazał również Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 8 października 2013r. (sygn. akt K 30/11). Bezspornie zaś, ogólny wzorzec postępowania w tym zakresie, ukształtowany został w art. 78 Konstytucji RP.

Wskazaną w art. 447§3 k.p.k. „apelację” należy odnosić właśnie do zażalenia na zarządzenie o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania, nie zaś samego wniosku (rozumianego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia). To właśnie zarządzenie ma bowiem charakter kończącego postępowanie w sprawie. Możliwość zaś podnoszenia zarzutów o omawianym charakterze jedynie we wniosku, byłaby czysto iluzoryczna, gdyż w takiej sytuacji, do przyjęcia samego wniosku, na ogół, by nie doszło, skoro byłby on dotknięty brakami formalnymi w postaci nie sporządzenia jej przez adwokata, czy też analogicznie, nie uiszczenia opłaty (podobnie jak przy innym nadzwyczajnym środku zaskarżenia – kasacji).

Przechodząc zaś bezpośrednio na grunt kontroli zarządzenia z dnia 22 października 2014r. o odmowie przyznania skazanemu A. M. obrońcy z urzędu dla potrzeb postępowania wznowieniowego, zgodzić się należy ze skarżącym, że zaprezentowane w uzasadnieniu tej decyzji ocena Sądu Apelacyjnego nie uwzględnia wszystkich aspektów sprawy. Przede wszystkim, nie odnosi się ona do realnej sytuacji majątkowej skazanego. Zauważyć wypada, że ustawa, w art. 78§1 k.k. odsyła do konieczności wykazania, że „oskarżony” nie jest się w stanie ponieść kosztów obrony bez uszczerbku dla niezbędnego utrzymania siebie i rodziny. Badaniu podlega zatem stan majątkowy oskarżonego (skazanego) w czasie, gdy

składa on wniosek o ustanowienie obrońcy z urzędu. Wyznaczenie obrońcy z urzędu nastąpić winno zatem zarówno w sytuacji, gdy oskarżony w ogóle nie ma środków na pokrycie kosztów obrony z wyboru, jak również wówczas, gdy pewnymi środkami dysponuje, jednakże pokrycie tych kosztów spowodowałoby, że oskarżony nie byłby w stanie zapewnić na podstawowym poziomie środków utrzymania dla siebie i swojej rodziny.

Jak wynika z informacji sporządzonej w dniu 10 października 2014r przez Zastępcę Dyrektora Zakładu Karnego w W., gdzie przebywa wnioskodawca, rzeczywiście miał on wówczas do swojej dyspozycji kwotę 557,20 zł oraz kwotę zasądzoną na jego rzecz odszkodowania - 1.850,40 zł (na co powołał się Sąd Apelacyjny), ale jednocześnie, jego zadłużenie z tytułu niezapłaconych alimentów wynosiło 128.301,49 zł.

Nie sposób przyjąć, że posiadane środki pieniężne wnioskodawca powinien w pierwszej kolejności przeznaczyć na pokrycie kosztów obrony i opłaty sądowe, nie zaś na utrzymanie rodziny poprzez pokrycie części zobowiązań alimentacyjnych.

W tej sytuacji, zarzuty podniesione w zażaleniu skazanego, należy uznać za zasadne.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Apelacyjny winien mieć na względzie nie tylko to, czy złożony przez skazanego wniosek o wznowienie postępowania odpowiada warunkom formalnym, ale również to, że jego braki, pozostają w bezpośrednim związku z wadliwym rozpoznaniem wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu, a w konsekwencji, że wniosek ten wymaga również ponownego rozpoznania.

Kierując się przedstawionymi względami Sad Najwyższy orzekł, jak na wstępie.